

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 2 § i lagen om rundradioskatt, mervärdesskattelagen och 22 a § i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 2 § i lagen om rundradioskatt, mervärdesskattelagen och 22 a § i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen (RP 186/2024 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- konsultativ tjänsteman Timo Annala, finansministeriet
- specialsakkunnig Pauliina Pitkänen, finansministeriet
- finanssakkunnig Tony Valve, finansministeriet
- specialsakkunnig Eero Salojärvi, kommunikationsministeriet
- juridisk direktör Matti Merisalo, Skatteförvaltningen
- ekonomidirektör Maisa Hyrkkänen, Rundradion
- chef för samhällsrelationer Johanna Tuuri, Rundradion
- expert Salla Nazarenko, Finlands Journalistförbund rf
- ekonomisk expert Janne Kalluinen, Skattebetalarnas Centralförbund rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Ålands landskapsregering
- Ålands Radio och TV
- Finlands näringsliv rf
- Radio- ja televisiotoimittajien liitto - Radio- och televisionsredaktörernas förbund r.y.
- Ylen ohjelmatyöntekijät - Rundradions programarbetare ry.

Betänkande FiUB 21/2024 rd

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om rundradioskatt, mervärdesskattelagen och lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen.

Det föreslås att rundradioskatten för personer sänks så att den inkomstgräns på vars överstigande del skatten tas ut höjs från 14 000 euro till 15 150 euro och så att skattens maximibelopp sänks från 163 euro till 160 euro.

Enligt propositionen överförs den rundradioverksamhet som i nuläget omfattas av tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 10 procent till tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 14 procent.

Propositionen hänför sig till den kompletterande budgetpropositionen för 2025 och avses bli behandlad i samband med den.

Ändringarna i lagen om rundradioskatt avses träda i kraft den 1 januari 2025. Ändringarna i mervärdesskattelagen och i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen avses träda i kraft den 1 januari 2026.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionens bakgrund

De föreslagna ändringarna hänför sig till de ändringar som har föreslagits av en parlamentarisk arbetsgrupp som tillsatts av statsrådet. Arbetsgruppen har föreslagit att grunderna för rundradioskatten ses över så sätt att intäkterna av skatten och Rundradion Ab:s anslag kommer att motsvara varandra bättre än hittills under de kommande åren. Utgångspunkten för granskningen av en sänkning av rundradioskatten borde vara att skattesänkningen ska riktas till låg- och medelinkomsttagare. För mervärdesskattens del föreslår den parlamentariska arbetsgruppen i sitt betänkande att den mervärdesskatt som Rundradion Ab betalar av sitt anslag överförs från den nuvarande skattesatsen på 10 procent till skattesatsen på 14 procent från och med den 1 januari 2026.

Förslaget hänför sig också till regeringsprogrammet för regeringen Orpo, enligt vilket nyttigheter som omfattas av den nuvarande reducerade mervärdesskattesatsen på 10 procent överförs till skattesatsen på 14 procent, med undantag för tidningar och tidskrifter. Detta innebär att bland annat rundradioverksamheten övergår från skattesatsen på 10 procent till skattesatsen på 14 procent.

De föreslagna ändringarna i mervärdesskattelagen utgör en del av de skattepolitiska åtgärder i regeringsprogrammet som stöder målet att balansera de offentliga finanserna. Förslagen som gäller mervärdesbeskattningen medför att statens skatteintäkter ökar.

Enligt regeringsprogrammet strävar regeringen genom sin skattepolitik efter att förbättra hushållens köpkraft, förbättra incitamenten för arbete och stärka förutsättningarna för ekonomisk till-

Betänkande FiUB 21/2024 rd

växt. Regeringens skattepolitik uppmuntrar till arbete och företagande samt stöder inhemskt ägande.

I propositionen hänvisas till en ekonomivetenskaplig forskning som visar att en höjning av den bredbasiga konsumtionsskatten anses vara en mindre skadlig åtgärd för sysselsättningen och den ekonomiska tillväxten än en skärpning av inkomstbeskattningen av arbete och företagsverksamhet. I mervärdesbeskattningen betonas ett fiskalt mål, och det är inte ändamålsenligt att använda denna skatteform till exempel för styrnings- och inkomstfördelningsändamål.

Ändringar i rundradioskatten

Syftet är att grunderna för rundradioskatten granskas så att intäkterna av skatten och Rundradion Ab:s anslag kommer att motsvara varandra bättre än hittills under de kommande åren. I propositionen har det beräknats att rundradioskatten bör sänkas med cirka 25 miljoner euro årligen för att intäkterna av skatten och anslaget storlek ungefär ska motsvara varandra 2027.

Det föreslås att rundradioskatten för personer sänks så att den inkomstgräns på vars överstigande del skatten tas ut höjs från 14 000 euro till 15 150 euro och så att skattens maximibelopp sänks från 163 euro till 160 euro. Eftersom maximibeloppet för rundradioskatten uppnås redan med en årsinkomst på cirka 21 000 euro, kan sänkningen inte riktas till låg- och medelinkomsttagare enbart genom att inkomstgränsen höjs. För att sänkningen i enlighet med den parlamentariska arbetsgruppens riktlinje också ska riktas till medelinkomsttagare föreslås det dessutom att maximibeloppet sänks. Sänkningen av maximibeloppet riktas till alla som betalar maximibeloppet.

Till följd av förslaget minskar antalet personer som betalar rundradioskatt med cirka 90 000. Den föreslagna ändringen ökar dessa personers disponibla inkomster med cirka 14,5 euro per år. Enligt propositionen ökar skattebeloppet successivt när tröskeln för betalningen av skatt överskrids och det maximala skattebeloppet nås vid en löneinkomst på 22 300 euro per år och en pensionsinkomst och dagpenningssinkomst på 21 550 euro per år. Inom det progressiva intervallet för rundradioskatten kommer den föreslagna ändringen att lindra beskattningen för cirka 637 000 skattskyldiga med i genomsnitt cirka 21 euro per år. Den föreslagna sänkningen av det maximala skattebeloppet minskar beskattningen för de cirka 3,1 miljoner skattskyldiga som betalar det maximala beloppet med 3 euro per år.

I propositionen beräknas det i fråga om konsekvenserna för inkomstfördelningen att beskattningen kommer att lindras i alla inkomstdeciler och att effekten både i euro och relativt sett blir störst i inkomstdecil 2, dvs. hushåll med låga inkomster.

De föreslagna ändringarna i rundradioskatten förväntas inte ha några konsekvenser för Rundradion Ab:s finansiella ställning, eftersom det inte finns något omedelbart samband mellan skatteutfallet och anslagsbeloppet.

Sammantaget sett anser utskottet att de föreslagna ändringarna i rundradioskatten behövs och fyller sitt syfte.

Betänkande FiUB 21/2024 rd

Mervärdesskatt inom rundradioverksamheten

Enligt förslaget stiger skattesatsen för det belopp som Rundradion Ab får ur statens televisions- och radiofond och den ersättning som Ålands Radio och Tv Ab får av de medieavgifter som landskapet Åland tar ut från 10 procent till 14 procent.

Höjningen av mervärdesskattesatsen för rundradioverksamhet, som ska träda i kraft från början av 2026, kommer att öka utfallet av mervärdesskatten. I propositionen beräknas det att ökningen uppgår till ungefär 19 miljoner euro årligen. Eftersom de indexfrysningar av Rundradion Ab:s finansiering 2025—2027 som föreslås i en separat proposition har en sänkande effekt på statens mervärdesskatteintäkter bedöms det att statens mervärdesskatteintäkter kommer att sänkas med 1,5 miljoner euro på årsnivå 2025. Enligt propositionen beräknas dessa effekter sammantaget leda till att statens mervärdesskatteintäkter ökar med 16 miljoner euro på årsnivå 2026. Statens mervärdesskatteintäkter kommer att vara 15 miljoner euro högre på årsnivå 2027 och 2028.

I propositionen beräknas det att höjningen av mervärdesskatten 2026 kommer att försämra Rundradion Ab:s finansiella situation jämfört med en situation där höjningen inte görs. Höjningen av mervärdesskattesatsen för finansieringen från 10 procent till 14 procent kommer att minska nettofinansieringen med ungefär 3,5 procent. Enligt propositionen kommer finansieringsläget för Ålands Radio och Tv Ab inte att ändras i och med höjningen av mervärdesskatten, om det anslag som bolaget får av landskapet Åland beräknas på samma sätt som för närvarande.

Utskottet anser att också de föreslagna ändringarna i mervärdesskatten behövs och fyller sitt syfte. Ändringarna ingår i de skattepolitiska åtgärder som stöder balanseringsmålet för de offentliga finanserna.

Avslutningsvis

De ändringar som föreslås i mervärdesskattelagen och lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen behöver samordnas med de ändringar som föreslås i regeringens proposition RP 141/2024 rd.

DETALJMOTIVERING

2. Lagen om ändring av mervärdesskattelagen

Ingressen. Utskottet föreslår ändringar i ingressen.

85 §. Paragrafen behöver samordnas. Utskottet föreslår att de ändringar som tidigare föreslagits i 1 mom. (lag om ändring av mervärdesskattelagen, RP 141/2024 rd och FiUB 18/2024 rd) beaktas. Till förteckningen i 1 mom. fogas en ny 13 punkt med ett omnämnande av den rundradioverksamhet som överförs till tillämpningsområdet för skattesatsen på 14 procent. Dessutom görs en teknisk ändring i punkt 12.

Betänkande FiUB 21/2024 rd

85 a §. I paragrafen föreligger ett behov av samordning. Utskottet föreslår att de ändringar som tidigare föreslagits i paragrafen (lag om ändring av mervärdesskattelagen, RP 141/2024 rd och FiUB 18/2024 rd) beaktas. I paragrafen föreskrivs det om de nyttigheter på vilka den nedsatta skattesatsen på 10 procent tillämpas. Efter ändringen räknas endast tidningar och tidskrifter till dessa nyttigheter.

140 §. I paragrafen föreligger ett behov av samordning. Utskottet föreslår att de ändringar som tidigare föreslagits i paragrafen (lag om ändring av mervärdesskattelagen, RP 141/2024 rd och FiUB 18/2024 rd) beaktas. Med beaktande av dessa tidigare föreslagna ändringar behöver 140 § 3 mom. inte ändras.

3. Lagen om ändring av 22 a § i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen

Ingressen. Utskottet föreslår ändringar i ingressen.

22 a §. Paragrafen behöver samordnas. Utskottet föreslår att de ändringar som tidigare föreslagits i 1 mom. (lag om ändring av 18 b och 22 a § i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen, RP 141/2024 rd och FiUB 18/2024 rd) beaktas. Med beaktande av dessa ändringar och den ändring som föreslås i 85 a § i mervärdesskattelagen föreslår utskottet att den i propositionen föreslagna hänvisningen i 1 mom. till 85 a § 1 mom. 7 punkten i mervärdesskattelagen ändras till en hänvisning till 85 a § 1 mom. i mervärdesskattelagen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 186/2024 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 2 och 3 i proposition RP 186/2024 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Betänkande FiUB 21/2024 rd

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om rundradioskatt

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om rundradioskatt (484/2012) 2 § 1 mom., sådant det lyder i lag 817/2017, som följer:

2 §

Rundradioskatt för personer

Den som är allmänt skattskyldig i Finland enligt inkomstskattelagen (1535/1992) och som senast under skatteåret har fyllt 18 år ska betala en rundradioskatt på 2,5 procent på den del som överstiger 15 150 euro av summan av nettoförvärvsinkomsten och nettokapitalinkomsten för skatteåret enligt inkomstskattelagen eller av summan av en högre arbetsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) eller lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006). Rundradioskatten ska dock inte överstiga 160 euro.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2025.

2.

Lag

om ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mervärdesskattelagen (1501/1993) 85 § 1 mom. 12 punkten och 85 a § ~~och 140 § 3 mom.~~,
sådana de lyder, ~~85 § 1 mom. 3 punkten i lag 1780/2009, 85 a § i lagarna 345/2019, 623/2021 och 320/2024 samt 140 § 3 mom.~~ i lag / , och
fogas till 85 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1780/2009, 706/2012 och / , en ny 13 punkt som följer:

85 §

För försäljning av följande tjänster samt för försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor ska i skatt betalas 14 procent av skattegrunden:

~~3) fodermedel och foderblandningar samt råvaror och tillsatsämnen som är avsedda för tillverkningen av sådana, industriavfall att användas som djurfoder samt foderfisk (fodermedel);~~

~~4) det belopp som Rundradion Ab får ur statens televisions- och radiofond och den ersättning som Ålands Radio och Tv Ab får av landskapet Ålands inkomster av medieavgifter.~~

12) den ersättning enligt 45 § 1 mom. 3—5 punkten som hänför sig till upphovsrätten och som en organisation som företräder innehavarna av upphovsrätten får,

13) det belopp som Rundradion Ab får ur statens televisions- och radiofond och den ersättning som Ålands Radio och Tv Ab får av landskapet Ålands inkomster av medieavgifter.

85 a §

För försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av tidningar och tidskrifter som tillhandahålls på fysiska bärare eller på elektronisk väg ska i skatt betalas 10 procent av skattegrunden.

Som publikationer som avses i 1 mom. betraktas inte

1) publikationer som huvudsakligen innehåller reklam, eller

2) publikationer som huvudsakligen består av videoinnehåll eller hörbar musik.

140 §

~~Om en skattskyldig återförsäljare tillämpar lagens allmänna bestämmelser på försäljning av konstverk, samlarföremål eller antikviteter som återförsäljaren själv importerar, eller på försäljning av sådana konstverk som återförsäljaren köpt och vid vars försäljning eller gemenskapsin-~~

Betänkande FiUB 21/2024 rd

~~terna förvärv nedsatt skattesats tillämpats med stöd av 85 a § 1 mom. 8 punkten, avdras den i förvärvet ingående skatten för den kalendermånad till vilken skatten på försäljningen hänförs.~~

Denna lag träder i kraft den 20 .

På belopp som Rundradion Ab före ikraftträdandet av denna lag har fått ur statens televisions- och radiofond och ersättningar som Ålands Radio och Tv Ab före ikraftträdandet av denna lag har fått av inkomster av medieavgifter tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

3.

Lag

om ändring av 22 a § i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen (1266/1996) 22 a § 1 mom., sådant det lyder i lag /, som följer:

22 a §

En tidnings- eller tidskriftsmottagare som är skattskyldig för införseln av en tidning eller tidskrift kan lämna en deklaration till Tullen i enlighet med denna paragraf, om det är fråga om införsel från gemenskapens territorium till landskapet Åland eller från landskapet Åland till det övriga Finland av i 85 a § 1 mom. i mervärdesskattelagen avsedda tidningar och tidskrifter som tillhandahålls på fysiska bärare och om tidningarna eller tidskrifterna har anskaffats och levererats som distansförsäljning. Skatt som ska betalas för införsel som deklarerats i enlighet med denna paragraf ska utifrån det beskattningsbeslut av Tullen som följer av deklarationen betalas i enlighet med 64 § i tullagen (304/2016).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande FiUB 21/2024 rd

Helsingfors 19.11.2024

I den avgörande behandlingen deltog

vice ordförande Inka Hopsu gröna
medlem Otto Andersson sv
medlem Markku Eestilä saml
medlem Marko Kilpi saml
medlem Jari Koskela saf
medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Aki Lindén sd
medlem Mika Lintilä cent
medlem Laura Meriluoto vänst
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Ville Valkonen saml
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Eeva Kalli cent
ersättare Jukka Kopra saml.

Sekreterare var

utskottsråd Tarja Järvinen.